

Przedmiotowy system oceniania z przyrody

1. Ocenie podlegają:

- a) wiadomości i umiejętności związane z realizacją podstawy programowej kształcenia ogólnego z przyrody
- b) praca na lekcji (m.in. posługiwanie się mapą, atlasem, słownikiem)
- c) zadania domowe,
- d) prowadzenie zeszytu ćwiczeń,
- e) aktywność
- f) przygotowanie do lekcji

2. Uczeń jest oceniany za:

- a) **wypowiedzi ustne** z bieżących treści – ustna forma odpowiedzi z materiału realizowanego na ostatnich 1-3 lekcjach. Zawiera odpowiedzi na pytania teoretyczne (także umiejętność czytania mapy) i praktyczne wykorzystanie zdobytych wiadomości w rozwiązywaniu zadań. Na ocenę ma wpływ wartość merytoryczna, język przedmiotu, logika wypowiedzi

Ocena wypowiedzi przedstawia się następująco:

- ocena bardzo dobra – to odpowiedź bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca
- ocena dobra – to odpowiedź bezbłędna, samodzielna, niepełna
- ocena dostateczna – to odpowiedź bezbłędna, samodzielna, niepełna z małą pomocą nauczyciela
- ocena dopuszczająca – to odpowiedź błędna, lecz przy dużej pomocy nauczyciela uczeń rozwiązuje zadanie o niewielkim stopniu trudności
- ocena niedostateczna – brak odpowiedzi, odpowiedź wykazująca absolutny brak opanowania wiadomości określonych programem; uczeń nie potrafi rozwiązać zadania nawet o znikomym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela

- b) **aktywność** - częste zgłaszanie się i udzielanie prawidłowych odpowiedzi na lekcji, plusy; (trzy plusy to ocena bardzo dobra)

c) **prace pisemne:**

- **sprawdziany** – to forma pisemna sprawdzająca stopień opanowania przez uczniów określonej partii materiału (działu). Sprawdziany są z tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone lekcją powtórzeniową. Nauczyciel sprawdza i podaje wyniki sprawdzianu do wiadomości uczniów w terminie do 2 tygodni od daty pisania. Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania w ciągu 2 tygodni od terminu powrotu po nieobecności do szkoły
- **kartkówki** – niezapowiedziana, pisemna forma odpowiedzi ucznia z 1-3 ostatnich lekcji, w której nauczyciel może sprawdzić stopień opanowania przez uczniów określonego materiału. Każda kartkówka zawiera 5 prostych zadań.

Skala procentowa wymagań na poszczególne oceny ze sprawdzianów i kartkówek:

od 100 % + zadania dodatkowe	- ocena celująca
90% - 100% -	ocena bardzo dobra
75% - 89% -	ocena dobra
50% - 74% -	ocena dostateczna
30% - 49% -	ocena dopuszczająca
poniżej 29% -	ocena niedostateczna

- ćwiczenia pisemne na lekcji

- d) **przygotowanie do lekcji** - posiadanie zeszytu ćwiczeń, posiadanie materiałów potrzebnych do lekcji.

Uczeń może być 3 razy w semestrze nieprzygotowany do lekcji (brak zeszytu, ćwiczeń, atlasu etc). Brak przygotowania należy zgłosić nauczycielowi. Nieprzygotowanie zostanie odnotowane „np.” Każde kolejne nieprzygotowania skutkują otrzymaniem oceny niedostatecznej

- e) **zadania domowe:** prace w formie pisemnej.

Na ocenę ma wpływ: samodzielność, wartość merytoryczna, estetyka.

Brak pracy domowej należy zgłosić nauczycielowi. Uczeń 3 razy w semestrze może nie zrobić pracy domowej. Brak pracy domowej zostanie odnotowany „np.”. Każdy kolejny brak pracy domowej skutkuje uzyskaniem oceny niedostatecznej. Brak zgłoszenia nieodrobionej pracy domowej odkryty przez nauczyciela w czasie lekcji – ocena niedostateczna

- f) **wykonywanie dodatkowych zadań:** projektów, pomocy naukowych, doświadczeń, prezentacja referatów etc. Prace mogą mieć charakter pracy plastycznej, plakatu lub innej. Są to prace samodzielne ucznia na podany temat do wykonania w domu. Na ocenę ma wpływ: zgodność z tematem, samodzielność, kreatywność, estetyka i terminowość.

- ocena celująca – praca wykonana w terminie, pomysłowa, zgodna z tematem, estetyczna i samodzielna, uczeń potrafi o niej opowiedzieć

- ocena bardzo dobra – praca wykonana w terminie, zgodna z tematem, dość pomysłowa, estetyczna i samodzielna, uczeń potrafi o niej opowiedzieć

- ocena dobra – praca wykonana w terminie, zgodna z tematem, mało pomysłowa i estetyczna, uczeń niewiele potrafi o niej opowiedzieć

- ocena dostateczna – praca oddana po terminie, zgodna z tematem, mało pomysłowa, niezbyt estetyczna

- ocena dopuszczająca – praca oddana po terminie, niekoniecznie zgodna z tematem, nieciekawa, mało estetyczna

- ocena niedostateczna - brak pracy albo praca niezgodna z tematem

- g) zwycięstwo w konkursie przedmiotowym na szczeblu szkolnym, miejskim, etc,

Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną, dopuszczającą, dostateczną ze sprawdzianu, kartkówki, odpowiedzi ustnej, ma możliwość poprawienia oceny na zasadach ustalonych z nauczycielem – w ciągu 2 tygodni od terminu, w którym uzyskał daną ocenę, w godzinach dodatkowych przeznaczonych na poprawianie otrzymanych ocen. (termin jest ustalony i podany uczniom na dany semestr). Poprawiona ocena uzyskana ze sprawdzianu, kartkówki etc jest wpisywana w miejsce oceny poprawianej.

3. Sposoby informowania ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie:
 - a) słowne pochwały, uwagi, komentarze,
 - b) plusy w zapisane w dzienniku elektronicznym
(trzy plusy „+” to ocena bardzo dobra, zostaje wpisana do dziennika elektronicznego)
oraz znaki graficzne:
 - „nb” nieobecność ucznia na lekcji podczas sprawdzianu, kartkówki
 - „np” nieprzygotowanie ucznia do lekcji, brak pracy domowej
 - c) krótki komentarz pisemny (zeszyt ćwiczeń, kartkówka, sprawdzian),
 - d) indywidualna rozmowa ucznia z nauczycielem w obecności rodzica (opiekuna prawnego) w przypadku zagrożenia oceną niedostateczną semestralną lub roczną

4. Zasady ustalania oceny semestralnej i rocznej:

- a) oceny są jawne,
- b) oceny są wyrażone stopniem,
- c) uczeń jest informowany o przewidywanych ocenach na miesiąc przed klasyfikacją zgodnie ze statutem szkoły,
- d) o zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia oraz wychowawcę na miesiąc przed klasyfikacją zgodnie ze statutem szkoły,
- e) nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów umożliwiających podniesienie oceny proponowanej przez nauczyciela poza egzaminem poprawkowym zgodnie z zasadami zawartymi w WSO,
- f) ocena jest średnią ważoną:

Średnie ważone:	Ocena
5,86-6,0	celujący
4,75-5,85	bardzo dobry
3,76-4,75	dobry
2,76-3,75	dostateczny
1,76-2,75	dopuszczający
1,0-1,75	niedostateczny

- g) Ocena śródroczna jest średnią ważoną uzyskanych ocen cząstkowych w czasie semestru.

- h) Ocena roczna jest średnią ważoną uzyskanych ocen cząstkowych w II semestrze
- i) Oceny bieżące posiadają następującą wagę:

oceny	waga
Sprawdziany	3
Kartkówki	2
Odpowiedź ustna z bieżących treści	2
Ćwiczenia na lekcji w formie pisemnej	1
Zadanie domowe w formie pisemnej	1
Aktywność	1
Konkursy na szczeblu szkolnym i miejskim	3
Przygotowanie do lekcji	1
Projekty, zadania dodatkowe	2

- j) Przy zapisie ocen cząstkowych dopuszcza się stosowanie znaków „+” i „-”

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny śródrocznej i rocznej

CELUJĄCY

wiedomości: uczeń posiada wiedzę objętą programem i potwierdza ją w pracy lekcyjnej i poza lekcyjnej; dysponuje wiedzą wykraczającą poza materiał podręcznikowy, rozwija i dokumentuje własne zainteresowania przyrodnicze; interesuje się nowymi osiągnięciami nauki dotyczącymi świata przyrodniczego; dodatkowa wiedza jest osiągnięta poprzez samodzielne poszukiwania i przemyślenia; posługuje się bogatym słownictwem fachowym; systematycznie wzbogaca swoją wiedzę.

umiejętności: posiada umiejętności określone dla poziomu wymagań podstawowych, rozszerzających i dopełniających, potrafi korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela ale również samodzielnie potrafi zdobyć potrzebne informacje; potrafi nie tylko rozumować w kategoriach przyrodniczych ale także powiązać problematykę przyrodniczą z zagadnieniami poznaczonymi na innych przedmiotach; wyraża samodzielny stosunek do określonych zjawisk przyrodniczych; udowadnia własną opinię używając odpowiedniej argumentacji; interpretuje to co usłyszy lub przeczyta.

postawy: jest autentycznie zainteresowany tym co dzieje się podczas lekcji i w pracy poza lekcyjnej; podejmuje z własnej woli realizacji różnych zadań wykazując się inicjatywą i pomysłowością; służy swą wiedzą członkom grupy uczniowskiej; współpracuje z

nauczycielem w przygotowywaniu zajęć; osiąga sukcesy w konkursach o tematyce przyrodniczej; podejmuje się opracowywania materiałów.

BARDZO DOBRY

wiadomości: opanował materiał objęty programem, dysponuje wiedzą obejmującą materiał podręcznikowy, dostrzega zmienność, różnorodność i jedność rzeczywistości przyrodniczej, zna i rozumie wszystkie pojęcia wprowadzone na zajęciach oraz potrafi się nimi posługiwać w różnych sytuacjach poznawczych, rozwiązuje dodatkowe zadania zlecone przez nauczyciela, interpretuje nietypowe zjawiska przyrodnicze.

umiejętności: uczeń posiada kompetencje określone dla poziomu wymagań podstawowych i rozszerzających, a ponadto: sprawnie i samodzielnie wykorzystuje w procesie uczenia się dostępne źródła wiedzy przyrodniczej; potrafi korzystając ze wskazówek nauczyciela dotrzeć do dodatkowych źródeł informacji; samodzielnie przeprowadza doświadczenia i obserwacje; formułuje wnioski i poddaje je interpretacji; integruje wiedzę zdobytą ze źródeł różnego typu oraz potrafi ją wyrazić w wypowiedzi ustnej i pisemnej; poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych wykorzystując zdobytą wiedzę ogólną; argumentuje swoje wypowiedzi;

postawy: formułuje i przedstawia na forum publicznym (klasowym) własne opinie; bierze czynny udział w dyskusjach; podejmuje i wykonuje zadania o charakterze dobrowolnym; bierze udział w konkursach; wykazuje się aktywną postawą w klasie; poproszony nie odmawia wykonania dodatkowych zadań, często wykazuje własną inicjatywę.

DOBRY

wiadomości: uczeń zna i rozumie większość zagadnień poruszanych na lekcji; zna i rozumie większość pojęć; prawidłowo posługuje się terminologią przyrodniczą; gromadzi wiedzę konieczną do opisywania zjawisk przyrody; wyjaśnia procesy chemiczne, fizyczne i astronomiczne; czyta i interpretuje mapy, wykresy i tabele; dostrzega zależności pomiędzy czynnikami środowiska przyrodniczego i kulturowego; dobrze opanował wiedzę wymaganą programem (czasami popełnia błędy); powtarza i uogólnia to co usłyszał od nauczyciela lub przeczytał w podręczniku lub w innych źródłach informacji.

umiejętności: uczeń posiada umiejętności określone dla poziomu wymagań podstawowych, a ponadto potrafi umiejętnie wykorzystać zdobytą wiedzę do uzasadniania swojego stanowiska i argumentowania oceny zjawiska i jego wyników; samodzielnie poszukuje zależności w przyrodzie; formułuje pytania, problemy dotyczące zjawisk przyrodniczych w środowisku lokalnym i poszukuje ich rozwiązania z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji; obserwuje procesy chemiczne i identyfikuje substancje chemiczne w otoczeniu; rozpoznaje z wykorzystaniem kluczy i zielników pospolite rośliny i zwierzęta; potrafi pod kierunkiem nauczyciela przeprowadzić analizę wyników doświadczenia; opracowuje na piśmie zagadnienia przyrodnicze wskazane przez nauczyciela.

postawy: czynnie uczestniczy w lekcji; wykonuje polecenia nauczyciela; jest aktywny na lekcji, chociaż nie jest pomysłodawcą; realizuje chętnie cudze pomysły; zadania powierzone przez grupę wykonuje samodzielnie; pomaga innym; nie przeszkadza w pracy nauczycielowi i kolegom.

DOSTATECZNY

wiadomości: uczeń opanował podstawowe (przystępne) wiadomości programowe pozwalające na rozumienie podstawowych, najważniejszych zagadnień omawianych na lekcjach; wyciąga podstawowe wnioski; w opracowaniach pisemnych popełnia błędy merytoryczne, które potrafi samodzielnie poprawić po uwagach nauczyciela; postrzega całościowo rzeczywistość przyrodniczą; dostrzega walory przyrodnicze najbliższej okolicy.

umiejętności: uczeń posiada kompetencje określone dla poziomu wymagań koniecznych, a ponadto : dysponuje podstawowymi umiejętnościami umożliwiającymi uzupełnienie braków w wiedzy niezbędnej do dalszego kształcenia; potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji przyrodniczej; potrafi przeprowadzić proste obserwacje wg instrukcji; orientuje się w terenie; potrafi wykonać proste zadania pisemne oparte o podręcznik lub inne źródła wiedzy przyrodniczej.

postawy: współpracuje z grupą w realizacji zadania przy wsparciu nauczyciela lub kolegów; w czasie lekcji wykazuje się aktywnością sporadyczną (nie przeszkadza innym).

DOPUSZCZAJĄCY

wiadomości: uczeń dysponuje niepełną , fragmentaryczną wiedzą określoną programem; przy pomocy nauczyciela potrafi wyjaśnić proste pojęcia; w minimalnym stopniu opanowuje zagadnienia omawiane na lekcjach; sporadycznie wykazuje się wybranymi wiadomościami z zakresu przyrody; posiada poważne braki w obszarze wiedzy o przyrodzie, które można usunąć.

umiejętności: uczeń przy pomocy nauczyciela lub kolegów wykonuje proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wymaganych w procesie uczenia się przyrody ; dostrzega związki pomiędzy przyrodą, gospodarką i kulturą; opisuje środowiska geograficzne; rozróżnia podstawowe źródła informacji przyrodniczej; wymienia podstawowe metody poznawania przyrody.

postawy: jest biernym uczestnikiem zajęć , ale nie przeszkadza w ich prowadzeniu; włącza się do pracy pod nadzorem nauczyciela ; przy dużej pomocy nauczyciela potrafi odtworzyć efekty pracy kolegów i odwzorować zaprezentowane przez innych elementy wiedzy.

NIEDOSTATECZNY

wiadomości: braki w wiedzy są na tyle duże, iż nie rokują nadziei na usunięcie, nawet w dłuższym okresie i przy pomocy nauczyciela; widoczny wyraźny brak zainteresowania przedmiotem; uczeń nie zna podstawowych pojęć przyrodniczych; nie opanował w minimalnym stopniu zagadnień poruszanych na lekcji.

umiejętności: uczeń nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać poleceń wymagających zastosowania elementarnych pojęć i prostych umiejętności; nie potrafi powtórzyć nawet fragmentów opracowywanego na lekcjach materiału; nie rozumie prostych związków i zależności występujących w przyrodzie.

postawy: swoją postawą utrudnia a nawet uniemożliwia pracę innym; odmawia wykonywania zadań realizowanych przez grupę lub poleconych przez nauczyciela.